

Obzornik

Letnik II.

V Ljubljani, 11. januarja 1936

Štev. 1

Izhaja vsako drugo soboto. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in uprava: Ljubljana, Osojna pot 5/II. (Na Osojah, Ulica na Grad). — Za konzorcij in uredništvo odgovarja Rudolf Roje, Ljubljana. Poštni čekovni račun štev. 17.080.

Naročnina: mesečno Din 2—, četrletno Din 5—, polletno Din 10— letno Din 20—; za inozemstvo: mesečno Din 4—, letno Din 40—. — Tiskajo J. Blasnik nasl., Univ. tiskarna, litografija in kartonaža d. d. v Ljubljani. Odgovoren L. Mikuš.

Volitve obratnih zaupnikov in strokovna glasila

„Delavski Obzornik“ je v zadnji številki posvetil tri obširne članke volitvam obratnih zaupnikov. Posvetil jih je zato, ker je to vprašanje eno najaktualnejših vprašanj teh dveh mesecev, ko je treba izvršiti priprave, da se izvrše volitve, tako, kot zahtevajo delavski interesi. Gotovi „strokovnjaki“ bodo zopet rekli: „nič skupnega ne znajo delati, kot kritizirati in blatiti“. Vse, kar ni v interesu delavstva se mora kritizirati in to ni blatenje; kar je obsodbe vredno, se mora soditi. Kaj pa se je zgodilo? Zgodilo se je to, da „Delavec“, glasilo Strokovne komisije, ki je izšel 15. decembra in bo zopet izšel šele 15. januarja ni prinesel niti enega članka o volitvah obratnih zaupnikov. V „Delavcu“ pa je bilo par strani novoletnih voščil in kot uvodnik nesramno blatenje delavstva kot neznačajneže. Kaj tako si hočete vzgojiti delavstvo? Kaj pa poreče k temu Strokovna komisija? Prepričani smo, da bo delavstvo, ki je že neshetokrat pokazalo svoj značaj, tudi v bodoče pokazalo, kdo je večji neznačajnejš, ali tisti, ki je pisal tako nesramen, neznačajen članek ali delavstvo. S tem ne mislimo reči, da med delavstvom ni neznačajnejšev, ampak na tak način se jih ne bo vzgojilo v značajne ljudi. To naj si zapomni ta, ki je pisal ta članek in vsi tisti, ki so v redakciji „Delavca“.

Zakaj pa „Delavec“ in tudi „Delavska Politika“ ni napisala nič o pomenu in načinu volitev obratnih zaupnikov? Mar ne vedo sodrugi okrog „Delavca“ in Del. Politike, da obstoje obratna zaupništva samo v 118

obratih od 556 industrijskih obratov. Kaj ni potreba, da se pravočasno razvije agitacija in delo za izvršitev volitev? Kaj ni potreba, da delavstvo nastopi enotno pri volitvah obratnih zaupnikov v času, ko se podjetniki z vsemi silami bore proti obratnim zaupnikom, ki zastopajo delavske interese? Ravno zaradi tega, ker bi morali zavzeti v časopisju svoje stališče glede enotne liste, se rajši molči. Seveda, oni ne molče na sestankih, ki jih izkoriščajo za razširjanje „Delavske Politike“, kjer nastopajo še proti enotni fronti proletarijata. Proti enotni listi delavstva dobro izkoriščajo vsak trik JSZ in NSZ, ki poskušajo dokazati, da je njihov vpliv porastel in da zato upravičeno zahtevajo večje število zaupnikov kot pogoj za enoten nastop pri volitvah. S tem trikom prihajajo svojemu vodstvu NSZ, a nekateri voditelji JSZ, ki trpe pod pritiskom matice radi „integralnega krščanstva“ celo odkrito nastopajo proti enotni listi. Toda delavstvo drugače misli in zahteva enotno delavsko listo.

„Del. Pravica“, ki izhaja vsaki teden, je imela dosedaj prostora za vse stvari, samo ne za to, da napiše kaj o volitvah obratnih zaupnikov. „Delo“, to je glasilo NSZ, (ki mnogi ga sploh ne poznajo) sploh časa ni imelo, da izide pred volitvami obratnih zaupnikov in da zavzame svoje stališče do volitev, kakor tudi o „porastu“ njihovega vpliva. Tako izgledajo tri strokovna glasila ob priliki volitev obratnih zaupnikov, kot zaščitne ustanove delavstva.

vlade, če ne mogoče celo njene demisije. Poleg tega stoje pred durmi tudi nove parlamentarne volitve, ki se bodo najbrže vršile že meseca marca.

Ob priliki debate v francoskem parlamentu o Pariških predlogih je socialista Leon Blum, član ljudske fronte poudarjal, da je Baldwin lahko rešil svoj kabinet in pomagal Društvu Narodov do svoje pravice, ker se je odpovedal svojemu vnanjemu ministru. Za Laval pa to ni mogoče, ker je on svoj lastni vnanji minister. V Franciji ni več enotnega kabineta, marveč obstoja samo še osebna politika Laval, ki preti izpodkopati sporazum s Francijo in Sovjetsko Unijo, na katerem sporazumu sloni danes varnost Francije in evropskega miru. Nihče ne more verjeti, da bi moglo tvoriti prijateljstvo z Italijo primerno nadomestilo za ta sporazum. V svojem govoru je še poudarjal načelo nedeljivosti miru in kolektivne varnosti, katera načela je svojčas postavil v Ženevi Litvinov.

Kljub Lavalovi zmagi v parlamentu, ki jo je izbojeval z malenkostnim številom glasov, pa se lahko zatrjuje, da je tudi v Parizu samem doživela njegova evropska vnanja politika polom. Mimogrede pa moramo še pripomniti, da je francoski parlament pri svoji zadnji seji odklonil odobritev zapisnika o seji, na kateri je dobil Laval večino in to iz razloga, ker se je ugotovilo, da ni šlo vse v redu pri tem glasovanju.

Dejansko so Pariški predlogi pokopani in sedaj je pričakovati nadaljevanje in poostrenje sankcijske politike proti Italiji. Oblika te poostritve je v zvezi s stališčem, ki ga bo

zavzel ameriški parlament, ki se je sestel te dni. Amerika namreč ni v Društvu narodov, vsled česar jo njegovi sklepi ne vežejo. Odločilno pa bo njeno stališče zlasti glede prepovedi uvoza olja.

S propadom Pariških predlogov je zaključena važna etapa v borbi proti fašistični napadalni vojni v Afriki, ker je italijanski fašizem sedaj osamljen, njegovi zavezniki pa so doživeli težak poraz. Ta okolnost je velike važnosti za ohranitev miru v Evropi in na celim svetu.

V zadnjem času pa so postali tudi Abesinci mnogo bolj aktivni in pričeli z ostrim borbami proti Italijanom, da jih vržejo iz dežele. Poročila kažejo, da so ti boji uspešni za Abesince in da so se morali Italijani že precej umakniti.

Kako daleč pojde angleška politika v borbi proti italijanski osvajalni politiki, je še negotovo.

Baldwinova vlada se bo najbrže pri tem vprašanju ustavila, razen če se bo zopet pod vplivom ljudskega javnega mnenja odločila iti do konca.

Sedanja angleška vlada gotovo simpatizira bolj s fašizmom kot pa z demokratičnimi režimi v izvenangleških deželah. V tem pogledu je treba omeniti samo razmere v Egiptu. Baldwin pa je nedavno objavil članek v neki londonski reviji, kjer poziva vse koalicijske stranke, naj ostro in aktivno vodijo v prihodnjih letih borbo proti marksističnemu socializmu.

Vse to so momenti, ki kažejo, da je treba biti zelo previden pri presojanju angleške politike.

Miha Marinko.

Iz vnanje politike

Že zadnjič smo omenili, da pripravljata francoska in angleška vlada kravjo kupčijo, ki naj bi zaključila vojno v vzhodni Afriki na račun Abesinije. V Parizu sta nato res izdelala Laval in Hoare predlog, ki bi naj tvoril podlago za mirovna pogajanja. Ta predlog je vsebinsko pomenil konec abesinske samostojnosti in nagrado Italiji kot napadalci z obsežnimi pokrajinami Abesinije.

Komaj je bil ta predlog objavljen, je nastal vihar ljudskega ogorčenja v Angliji in Franciji. Mussoliniju pa je bilo še to premalo, češ, da se fašizem s temi drobtinami ne more zadovoljiti. Ta okolnost pa je še bolj razvnela ogorčenje v obeh državah. Časopisje je poudarjalo, da pomenijo ti predlogi nagrado za napadalca in rušitelja miru ter izdajstvo nad mirovno politiko Društva Narodov. Pod pritiskom javnega mnenja je angleška vlada najprej po svojem za-

stopniku v Ženevi poudarjala, da ne vztraja na tem predlogu, končno pa je bila prisiljena, da žrtvuje svojega vnanjega ministra Hoara in umakne predlog iz Pariza.

Laval je ob priliki debate sicer še rešil svojo vlado, vendar je število glasov tako skopnelo, da kaže ta okolnost, da so njegovi dnevi šteti in da je pričakovati padec Lavalovega kabineta v bližnji bodočnosti. Ljudska fronta očitno pripravlja nov napad nanj in ne bo prej mirovala dokler ga ne vrže. V ozki zvezi z neuspelo Lavalovo vnanjo politiko je tudi demisija Herioja na predsedniško mesto radikalne stranke, katere izvrševalni odbor se sestane dne 19. t. m., da izvoli novega predsednika in da sklepa tudi o vprašanju demisije radikalnih ministrov v Lavalovem kabinetu. Če pride do takega sklepa, potem je skoro s stegurnostjo pričakovati krize Lavalove

Slovenske Bratovske skladnice pred katastrofo

Stanje slovenskih Bratovskih skladnic kaže, da so na robu propada. To je življenjsko vprašanje okrog 2400 upokojencev in blizu 4000 njihovih svojcev. Zadnje skorjo kruha je pa jevtičevska „sanacija“ vzela 850 staroupokojencem in 1200 vdovam ter sirotam. Slika životarjenja slovenskih Bratovskih skladnic je povsem enaka životarjenju slovenskega narodnega gospodarstva v povojni dobi sploh.

Že takoj po nastanku kraljevine SHS, je prejšnje premoženje Bratovskih skladnic docela skopnelo in to vsled devalvacije denarja, zamenjave štirih kron za en dinar ter vsled tega, ker ni bilo vrnjeno vojno posojilo v iznosu 1.600.000 zlatih kron. Če bi merodajni činitelji imeli interes na rednem poslovanju Bratovskih skladnic, če bi jih varovali — kar bi bila

njihova sveta dolžnost z ozirom na socialno važnost te rudarske ustanove — bi takrat transakcijo premoženja izvršili po zlati vrednosti. Na povračilo vojnega posjila so Skladnice upravičene že po mirovnih pogodbah o reparacijah. Če bi se to zgodilo, bi imele danes slovenske Brat. skladnice vključ poznejšim ponovnim udarcem še vedno okrog 180 milijonov premoženja, ne pa pičlih 14 milijonov, ki so pa skoro v celoti nelikvidni, t. j. da se ne morejo dvigniti, ker je to sedanje premoženje povečini zamrznjeno v bankah in nepremičninah.

A od l. 1929. pa do l. 1934. je padlo število zaposlenih rudarjev pri TPD od 8977 na 4636! Od l. 1934. se pa redukcije vedno množe. Do l. 1934. se je zaslužek rudarjev TPD znižal od 168 milijonov dinarjev na 68 mil. Vse

to zada občutne udarce pokojninskemu zavarovanju slovenskih rudarjev. Porasli so novoupokojenci, zmanjšalo se je število aktivnih rudarjev, ki prispevajo v fondе in sorazmerno so se s tem zmanjšali tudi prispevki podjetnikov.

Rudarji in kovinarji so s svoje strani žrtvovali več ko dovolj za ohranjanje ravnovesja pokojninske blagajne. Odpravila se je starostna renta; pokojnine se priznavajo samo na podlagi zdravniško dokazane dvetretinske nesposobnosti za delo; povišani so prispevki od 5% (l. 1927) na 14% (l. 1934) zavarovanega kategorijskega zasluzka; reducirane so pokojnine, najvišja pokojnina znaša le še 75% kategorijskega zasluzka po 35-letnem članstvu.

Te lastne sanacijske mere pa niso mogle preprečiti, da je že v l. 1933. znašal primankljaj med tekočimi dohodki blagajne in tekočim izplačevanjem rent ter pokojnin nad 1.000.000 dinarjev. Ta deficit pa vse hitreje raste v vsakem tromesečju.

Jevtičevska „sanacija“ ni zboljšala tega pogubnega stanja, temveč ga je celo poslabšala. Za staroupokojence pa pomeni naravnost zločin. Posebni Pokrajinski pokojninski sklad, ki je bil osnovan l. 1925. ob uvedbi znanega Žerjavovega pravilnika, je s to „sanacijsko“ odredbo ukinjen. V njega so prispevali pod-

Pridobivajte nove naročnike!

jetniki po Din 5.— od tone producirane premoga v korist staroupokojencev (to je onih, ki prejema največ 4—10 dinarjev pokojnine na mesec), ki so na ta način prejeli mesečno doklado do Din 150.—. Z uredbo Jevtičeve vlade pa so ti zdaj obsojeni na gladovanje. Ta „sanacija“ koristi samo podjetnikom, ker jim ni treba več plačevati po pet dinarjev od tone premoga. Ta sklad (okrog 7 in pol milijonov) je pa vzet v Centralni sanacijski fond v Beogradu.

Vanj prispevajo vse Bratovske skladnice v državi po 10% od svojih bruto dohodkov. In še en dohodek je: posebna, a zelo neznatna carina na uvoženi premog. Iz tega fonda naj bi se podpirale pasivne Bratovske skladnice.

Ljubljanska Glavna Bratovska skladnica (centralizirana uprava vseh skladnic v Sloveniji) je vsled navedenih vzrokov najbolj pasivna in torej najbolj potrebna podpore. V resnici mora pa največ prispevati v ta centralni sanacijski fond. Namreč: v njenem območju vplačujejo delavci in podjetniki po 14% od zavarovanega kategorijskega zasluzka, medtem ko znašajo prispevki v pokojninske blagajne ostalih Bratovskih skladnic v drugih predelih države le 6 do 8%. Vpoštevati pa je treba tudi dejstvo, da je povprečni nominalni zasluzek rudarjev in kovinarjev v Sloveniji višji kakor v Srbiji, Bosni in drugod. Tako znaša 10% dohodkov ljubljanske Brat. skladnice dvakrat več kakor ostalih skladnic za ta centralni fond.

Ta „sanacija“ je torej le „sprdnja“ o sanaciji in zasmehovanje interesov slovenskih rudarjev ter kovinarjev.

Slovenski rudarji so že opetovano protestirali proti njej!

Kako je treba sanirati pokojninsko zavarovanje je deloma povedano v spomenici, ki so jo delegati že z glavne skupščine l. 1933. naslovili na vsa merodajna mesta:

1. Vrnitev vzeti naročil državnih ustanov slovenskim rudnikom, da se zopet zaposle oni tisoči rudarjev, ki jih je zlasti to krčenje naročil vrglo v brezposelnost in v breme pokojninski blagajni.

2. Uvede naj se enak prispevek, kakršen se pobira v Sloveniji od producirane premoga za Pokrajinski pokojninski sklad, tudi na premogovno produkcijo v vseh drugih pokrajinah naše države in na uvoz premoga iz inozemstva.

3. Dokler se gospodarske razmere ne izboljšajo in je podana nevarnost, da se pokojninska blagajna izčrpa, naj se ji dajejo iz državnega in banovinskega proračuna primerne subvencije.“

*

Prispevki, ki jih rudarji in kovinarji vplačujejo v pokojninsko in bolniško blagajno, so za njihove plače tako visoki, da upravičeno pričakuje večjih koristi. Zato bi bilo treba obdavčiti vso montansko industrijo v državi; predvsem ona podjetja, ki so opremila svoje obrate z modernimi stroji. Ti so izpodrinili delavce in tako se je omajala trdnost Bratovskih skladnic. Upravičena je tudi zahteva delavstva, da država povrne vojno posojilo, za katerega je prejela reparacije in revalizira premoženje slovenskih Bratovskih skladnic iz l. 1914. po zlati pariteti. Anulira naj se Jevtičeva odredba o „sanaciji“, ponovno naj se vzpostavi Pokrajinski pokojninski sklad za kronске upokojence, država naj že vendar enkrat sklone konvencijo s Francijo in s tem reši vprašanje starostnega zavarovanja desetisočev rudarskih delavcev, emigrantov in repatriirancev. Žerjavov pravilnik naj se popravi v toliko, da dobi delavstvo nazaj dvetretinsko zastopstvo v upravi Bratovskih skladnic kakor ga je imelo, ko je bil še stari rudarski zakon v celoti v veljavi. Dokončno naj se reši projekt pravilnika za volitve v upravna zastopstva, volitve same naj se tudi čimprej izvedejo, kajti vršiti bi se morale že v prvem letošnjem tromesečju.

Na ta način bi moglo delavsko zastopstvo v upravi Bratovskih skladnic delati na izboljšanju socialnega zavarovanja delavstva. Treba je, da ima rudar vsaj po 30. letih službe in po 50. letih starosti pravico na polno pokojnino brez ozira na to, kakšna je njegova sposobnost za delo. Karenčna doba, ki je zdaj dolga 10 let, naj se skrajša na 5 let. Ponesrečenci naj prejema že za najmanjšo delanost možnost odgovarjajočo rento, dočim zdaj niti pri 10% nezmožnosti — če jo zdravnik ugotovi — ne prejmejo ničesar.

Ker so splošne pritožbe nad delom skladničnih zdravnikov, proti katerim delavsko zastopstvo v upravi ne more dejansko ničesar ukreniti, je upravičena zahteva, da dobe delavske ustanove in organizacije pravico nastavljanja, odstavljanja zdravnikov ter kontrolo nad njihovim delom. Na račun znižanja upravnih stroškov bi se mogla izdatno izboljšati zdravila, lahko bi se podaljšala hranarina, za

katero je sedaj najdaljši rok 26 tednov, nazaj na prejšnjih 52 tednov.

Bratovske skladnice so tako važna delavska socialna ustanova, da se delo za njihovo ozdravljenje nikakor ne sme omalovaževati. A to delo je ogromno in potrebuje složnosti, enotnega nastopa vseh rudarjev in kovinarjev. Tudi tu kakor v mnogih drugih primerih ne more in ne sme biti ovir za ustvarjanje složnosti, ker je življenjsko vprašanje vseh. Zato je

Kovinarji na Jesenicah

Delavci pri Kranjski industrijski družbi na Jesenicah in Javorniku so z julijskim štrajkom t. l. med drugimi izvajali tudi osnutek novega delovnega reda. Povedati je treba pri tem, da se je KID tej delavski zahtevi več let upirala z raznimi izgovori. Pri preurejevanju pogodbe leta 1934. so zahtevo novega delovnega reda čisto prezrli, dasiravno ga je delavstvo odločno zahtevalo.

Kljub julijski stavki se ozračje ni razčistilo in pri takih razmerah se je porodil osnutek novega delovnega reda za obrate KID, ki je skrajno reakcionaren. V njem se nalagajo delavstvu samo dolžnosti. Delavcem jemlje vsako možnost skupnega pogajanja v sporih glede mezd ali nove uvedbe dela in načina plačila za to delo. Podjetje postavlja predloge, o katerih se je treba odločiti v parurah. Preden sprejme delavca v delo, ga hoče imeti na poizkušnjo za mesec dni. Ako te oblast kaznuje več kot 14 dni iz kateregakoli razloga, zgubiš delo. Če zaradi bolezni ali nesreče ne moreš nad 4 tedne delati, te sme podjetje odpustiti. Če pridobiš sodelavca za boj v mezdni vprašanji, si po mnenju podjetja neposlušen in te torej sme odpustiti. Če razžališ ali telesno poškoduješ nadzornega organa ali njegovega rodbinskega člana, si odpušen. Če si

treba, da vzamemo rudarji svojo usodo res v svoje roke. Če tega ne store sami, ne bo nihče drugi rešil tega vprašanja, zlasti ne tako, da bi bilo zanje v trajno korist.

Kako nujna je rešitev tega perečega vprašanja, dokazuje še dejstvo, da je bilo samo v lanskem septembru pri pokojninah Din 200.000.— primanjkljaja, v vsem letu pa preko milijona.

odpuščen, moraš najpozneje v 14. dneh izprazniti tovarniško stanovanje. V primeru smrti mora zapustiti družina stanovanje najpozneje v enem mesecu. V vsakem primeru pa sme takoj drugi dan zasesti tovarna del svojega stanovanja. Ako razširjaš v obratih delavski časopis ali pa letake, si odpušen. Če si za neko delo nesposoben, ti ne dajo lažjega dela, ampak te odpuste. Južinati in obedovati je dovoljeno samo med delovnim odmorom. Za manjše prestopke je določen ukor ali denarna kazen. Če se trikrat ponovi, si odpušen. Čas umivanja bi se moral računati v delovni čas kakor to predvideva zakon, toda to se ne izvaja. Vajenci obiskujejo obrtno nadaljevalno šolo po delovnem času. Vprašanje praznikov in nedelj je posebno poglavje, ki ga bo treba urediti pogodbeno po starem načinu, tako glede doklade, ki je zmanjšana od 100% na 50%, kakor glede praznovanja praznikov, ki jih podjetje praznuje, če mu je koristno, ako ima pa dosti dela, se dela z navadno mezdo. Prav tako je tudi s skrajševanjem delovnega časa, ki ga podjetje po sedaj veljavni pogodbi izrablja v svoje namene.

Naravno je, da bo delavstvo predložilo preko svojih organizacij svoje predloge.

Ali se niste morda že vdali?

5. decembra je „Delavska pravica“ prinesla uvodnik z naslovom „Ne klonimo!“ Delavci te besede „kloniti“ ne razumejo, ker se v vsakdanjem življenju navadno rabi izraz „vdati se komu“, „kloniti“ je izraz, ki se rabi povečini na klasičnih gimnazijah. Toda ne gre nam za besedo; gre nam za stvar samo.

Komu naj bi se krščanski delavci vdali? „Delavska pravica“ v svojih poročilih ne navaja nobenih imen, pač pa poroča o ustanavljanju nove organizacije, kateri naj bi bil namen, razcepiti vrste krščanskih delavcev. O kakih drugih namenih te organizacije, ki se imenuje „Zveza združenih delavcev“, „Delavska pravica“ ne govori.

Dejstvo je, da se je ta „Zveza združenih delavcev“ ustanovila. To potrjuje izjava „Zveze“ v Slovenscu“ z dne 3. decembra 1935. Dejstvo je tudi, da se je ta „Zveza“ takoj ob svojem porodu postavila v ostro na-

sprotje s katoliškim akademskim starešinstvom v Mariboru, ki se je na svojem sestanku dne 23. novembra 1935 izjavilo za enotnost krščanskega delavstva v JSZ in proti razbijanju enotnih krščanskih vrst.

Za nas, ki ne stojimo sicer na tleh krščanskega svetovnega nazora in ki smatramo vprašanje svetovnega nazora za manj važno nego vprašanje golega bivanja v resničnem svetu, nastane dvojno vprašanje:

1. ali se nas gibanja v vrstah krščanskega delavstva kaj tičejo ali ne?

2. Kako stališče moramo zavzeti pri novih pojavih v vrstah krščanskega delavstva?

Agitirajte za

„Delavski Obzornik“

Ženski obzornik

Ženam - čitateljicam

Najbolj zapostavljene smo delavske žene. Nimamo več svoje organizacije, v kateri bi se izobraževale in borile za svoje koristi. Če se kateri izmed nas odpro oči in hoče sodelo-

vati v javnem življenju, naleti takoj na sto ovir: kolikokrat je prva ovira mož, pa četudi je sam borben. Druga ovira je gospodinjstvo, tisto naše malo gospodinjstvo, ki človeku ne dopušča prostega trenutka. Ko vste-

piš v organizacijo, naletiš dostikrat na odpor sodrugov, ki še vedno mislijo, da ženi izobrazba in udejstvovanje v javnosti ni potrebno. Taki sodrugi popolnoma pozabljajo, kakšne važne odločitve včasih leže v naših rokah.

Ženski Obzornik si bo prizadeval vzbuditi delavsko ženo in na drugi strani pojasniti, zakaj je njeno sodelovanje potrebno. Kot prvo nalogo, dajemo vsem zavednim sodružicam in sodrugom spodnja vprašanja. Naj vsak v svojem kraju zbere čim več mogoče odgovorov nanje in naj jih pošlje na naslov uredništva. Spodnji odgovori bodo pokazali vso revščino,

no, s katero se otepa delavska gospodinja.

1. Ali ste opravljali kdaj kak plačan posel? Ako da, zakaj ste ga prenehali opravljati?

2. Kdaj mislite je žena bolj neodvisna? Kadar sama služi? Kadar mora računati samo na zaslužek moža?

3. Kako je vplivala kriza na vaš dohodek? Naznačite za koliko se je znižal!

4. Koliko ste potrošili za stanovanje, davke, hrano, obleko, zabavo, knjige (takoj po vojni... v krizi).

5. Ali je sedaj vaš mož brezposeln? Ako je brezposeln, kako živite vi in vaša družina?

Delavci in delavke, organizirajte se!

„V organizaciji je moč“ je geslo, katerega se mora zavedati vsak delavec in delavka. Seveda, to še ni vse; organizacija, bodisi strokovna, politična ali pa kulturna, mora postati resnično delavska, ne samo po imenu, temveč po vsebini, po dejanju, da dela v interesu, v korist vsega delavstva.

Organizacija ne sme biti kot cilj organiziranega članstva, temveč sredstvo, da se doseže cilj, ki je v programu organizacije. Ravno zaradi tega, ker so posamezne organizacije postale samo cilj, niso pridobile novega članstva ali pa zelo malo. To velja tudi za strokovne organizacije, katerih dolžnost je, da se borijo zaboljšanje položaja delavcev. To, da so strokovne organizacije same postale cilj, je eden glavnih vzrokov, da so naše strokovne organizacije samo relativno masovne organizacije. Seveda obstoje še drugi politični vzroki, kot n. pr. da so vodstva strokovnih organizacij izključile najbolj borbene delavce, ki so se zavzemali za to, da strokovne organizacije delujejo ne v korist posameznikov in skupin, temveč za dobrobit vsega delavstva itd. Mi danes ne bomo navajali vseh teh političnih okoliščin, temveč hočemo predvsem osvetliti zelo važno stran, ki tudi onemogoča, da bi strokovne organizacije postale masovne organizacije vsega delavstva.

To vprašanje je previsoka članarina strokovnih organizacij, predvsem v nekaterih strokah, kot n. pr. pri rudarjih, tekstilnih delavcih itd. Skoro vsi časopisi so bili prisiljeni, da priznajo, da je bila vsem delavcem znižana plača za časa krize. V posameznih strokah industrije je to znižanje plač doseglo do 50%. Posebej so še prizadeti rudarji s praznovanjem šiltov. Kljub temu, da so plače znižane skoro za polovico, je članarina strokovnih organizacij ostala ista. Vsled tega tudi v strokovne organizacije ne vstopi velik del delavstva. Nekateri delavci so zaradi previsoke članarine celo izstopili. Brez dvoma je dejstvo tudi to, da se en del delavstva skriva pod tem plaščem, da ne stopa v strokovne organizacije. Dejstvo pa ostane dejstvo, in to je, da je previsoka članarina, in v posameznih strokovnih organizacijah še prav posebno, in da se vsled tega velik del delavstva ne more organizirati. Zato je popolnoma upravičena zahteva delavstva, da se članarina zniža in tudi na ta način omogoči večji pritok delavstva v strokovne organizacije. Ta del, ki v resnici vsled previsoke članarine ne more vstopiti v strokovne orga-

izacije, bo potegnil za seboj tudi velik del tistih, ki se skrivajo za tem, da je previsoka članarina, če se bo članarina znižala.

Prav gotovo se bodo našli posamezni plačani tajniki, ki bodo rekli: to je nemogoče, da se zniža članarina, ker potem ne bo nobenega fonda za pomoč svojim članom v slučaju brezposelnosti, za časa stavk in pa tudi plačanih funkcionarjev ne bomo več mogli imeti itd. Večina strokovnih organizacij nima kljub temu, da je visoka članarina, nobenega fonda in če že ima nekaj dinarjev, pomeni to ravno toliko kot kaplja v morju. Kje pa bo imela n. pr. Zveza Rudarjev fond od članarine, ko ima vsega nekaj sto članov? Ga tudi ne more imeti. Ne bomo ugotavljali, ali so plače raznih funkcionarjev strokovnih organizacij previsoke, to ni cilj našega članka, kljub temu, da se te plače niso znižale za časa krize. Res pa je, da plače funkcionarjev strokovnih organizacij in njihova potovanja po organizacijah izčrpajo vso članarino in da organizacije nimajo nobenega fonda. Zato bi bili razni protidokazi, da se članarino ne zniža v današnjem času, vsekakor smešni. Mi moramo računati z delavstvom in ne samo z eno skupino delavstva. Če se zniža članarina, bo prav gotovo velik pritok delavstva v strokovne organizacije in njih skupna članarina bo za mnogo nadkrila to, kar se bo znižala za posameznika. Postavljamo, da danes ni v strokovnih organizacijah dosti takih ljudi, ki se boje prevelike množice članstva.

Da je ta stvar taka, kot je v tem članku podano, se lahko prepričamo na ta način, da se razpiše anketa in poberejo podpisi tistih delavcev, ki bi vstopili, če se zniža članarina, pa bomo videli, da je velik del delavstva pripravljen iti takoj v strokovne organizacije. Da se zniža članarina v strokovnih organizacijah in s tem tudi omogoči pristop vsemu delavstvu, je potrebno, da to vprašanje postavijo vsi člani strokovnih organizacij na svojih sestankih, ker bo prav gotovo odpor nekaterih plačanih funkcionarjev proti znižanju članarine. Napačno bi bilo vsled tega, da se čaka z vstopom v strokovne organizacije, dokler ne bo znižana članarina. Pristop delavcev, ki so za znižanje članarine, bo pospešil, da se tudi to vprašanje čim prej reši in da se široko odpro vrata strokovnih organizacij za vse delavstvo. Ko pišemo ta članek, imamo pred očmi predvsem organizacije URSS., v katerem je članarina (razen tipografov) najvišja.

Delavci, vstopite v strokovne organizacije in delujte za združitev strokovnih organizacij in za znižanje

članarine, da bo omogočeno vstop v strokovne organizacije vsemu delavstvu!

J. K.

Izrodki birokratizma

Komaj od 27. V. 1933 dalje je v veljavi nov statut SUZORa, ki v § 206. priznava bolnikom pri oddaji v bolnico tudi spremljevalca, ako je tak nujno potreben. Odškodnina spremljevalcu je bila doslej urejena tako, da je prejel dejanske vozne stroške, poleg tega pa še za vsak zamujen dan enodnevno zavarovano mezdo bolnika. V kolikor pa je bil spremljevalec zavarovan v višjem razredu, je dobil zavarovano mezdo svojega razreda.

Po dobrem letu veljavnosti tega statuta pa je SUZOR našel potrebo, da to razumljivo in praktično določbo spremeni in jo nadomesti z določbo, ki predstavlja unikum komplikiranosti, kajti sedaj so spremljevalci razdeljeni na nič manj kakor pet kategorij: prvi dobi odškodnino po svobodnem dogovoru, drugi najvišjo zavarovano mezdo, tretji povprečno zavarovano mezdo moških članov, četrti povprečno zavarovano mezdo ženskih članov, peti pa zavarovano mezdo bolnika. Navaden zemljan se v tej pisanici sploh ne more znajti, nameščenec pa, ki ima opravka z izplačili teh odškodnin, bo moral za

vsak slučaj prestudirati zamotane predpise, da bo lahko v redu opravil svojo službeno dolžnost. Ker je znano, da so te vrste izdatki tako redke postavke, da v finančni zavarovanju ne igrajo prav nobene bistvene vloge, se je treba vprašati, čemu taki eksperimenti. To je absurd, do katerega more dovesti le igračkanje okostenelega in brezciljnega birokratizma. Ne poznamo sicer motivov za to spremembo, toda po naši sodbi spremljevalcev prav nič ni treba kategorizirati; za vse vrste naj se fiksira enoten pavšalni znesek, kajti vsi imajo približno enake želodce. Saj visoka gospoda, ki je navajena potovati v I. razredu in vleči dnevnice po kategorijah, itak ne pride v poštev kot spremljevalec.

In tudi radi takih početij mora delavstvo vztrajati pri zahtevi za čimprejšnjo izvedbo volitev v samoupravo zavarovanja. Če mora delavstvo poleg svojih institucij vzdrževati še birokracijo, je treba tej odkazati stvarno delo v korist zavarovanja, za mlatenje prazne slame pa je delavstvo ne bo plačevalo.

Mariborčan.

Dopisi

IZ MARIBORA.

Javna kuhinja.

Kakor v Ljubljani in Celju, imamo tudi v Mariboru Javno kuhinjo, ki je bila ustanovljena zato — tako se je vsaj reklo — da se omogoči siromašnim slojem cenena in zdrava hrana ter se na ta način zaščiti pred raznimi izkoriščevalci in spekulanti. Radi tega tudi subvencionirata Javno kuhinjo mestna občina in Delavska zbornica, katere predstavniki pa, kakor se vidi ne skrbijo za to, da bi Javna kuhinja služila namenu, kakor je bila ustanovljena. Mislimo, da Delavska zbornica in Mestna občina nimata namena podpirati Javne kuhinje za to, da jedo tam razni gospodje in dame zrezke in palačinke po znižani ceni.

Ne razumemo, zakaj so za prehrano siromašnih slojev potrebni trije razredi (A, B, C)?! Kosila à la carte se dobijo v hotelih, delavci pa si ne moremo privoščiti nikakih ekstravaganc, ampak zahtevamo zdravo in ceneno hrano.

Interesantno je, da je v hotelih bolj demokratsko urejeno kot v tej „delavski“ instituciji. Med tem, ko se vsede v hotelu vsak, kamor se hoče, se v Javni kuhinji ne le hrana, ampak tudi prostori, njih oprema, pribor in celo postrežba ravna po ceni kupljenega kosila. Pri tem pa niti ne omenjamo oni brezposelnih siromakov, ki jim mestni socialno-politični urad nakazuje prehrano. Ti reveži ne dobijo niti vilic in noža h „kosilu“, temveč morajo z žlico in rokami opraviti, kakor vedo in znajo.

Gospodje, ki vedre in oblače nad Javno kuhinjo, naj jo uredijo in vodijo tako, da bo ustrezala potrebam mariborskega delovnega ljudstva: Z odpravo razredov A-B-C bi se zmanjšali režijski stroški in poenostavilo delo osebja.

Mariborski delavci, vajenci in dijaki zahtevamo, da se uvede v vse javne kuhinje, ki so subvencionirane z delavskim denarjem, red, ki izključuje kakršnokoli razliko!

„A.“ abonentle.

Magdalenska šola v Mariboru.

14. XII. je bila pokrita streha nove šole v Magdalenskem okraju. Mezde so bile zelo nizke, na uro od 2.50 Din naprej. Delo je bilo težko in koža je pokala od mraza. Trdo je prisluzen kruh delovnega človeka. Po izplačanju mezd so se delavci slikali, njim na čelu pa gospoda z g. Žebotom. Nato je govoril neki delavec, ki je poudarjal, da naj bo ta stavba mladini v korist, pokojnemu kralju pa v čast, ter je naštel vse, ki

imajo zasluge pri zidanju: t. j. gradbeno vodstvo, upravo, občino in nazadnje tudi — delavstvo. Nato je spregovoril g. Žebot in povabil delavstvo na likof. Vsak delavec je dobil štruco kruha, kos klobase in nekaj cigaret. Delavci so v svojih žuljavih rokah držali ta likof in ko so odhajali, so skozi okna pisarne videli gospodo, ki je sedela za belimi mizami in natakali iz velike kavarne je stregel.

—ko.

Jesenice

Javno zborovanje na Jesenicah.

Dne 8. t. m. se je vršilo v Delavskem domu na Savi javno zborovanje vsega delavstva v tovarnah KID. Zborovanje je ugotovilo, da se podjetje v nobenem oziru ne drži danih obljub in prevzetih obveznosti iz julijske stavke. Sprejemanje delavcev se vrši skrajno enostransko, brez ozira na socialne potrebe. Odpuščeno delavstvo elektrodne tovarne na Dobravi (ki je tudi last KID) se zaposluje deloma pri gradbeni tvrdki „Slograd“, ki potem te delavce posoja v delo KID. Podjetje je na tak način rešeno prevzetih obveznosti po kolektivni pogodbi, tako glede višine mezd, delovnega časa, socialnih dajatev, dopustov itd.

Podjetje noče izpolnjevati niti že prevzetih obveznosti. Tako glede izenačenja mezd profesionalistov iz obratov na Javorniku z onimi na Savi. Delo je isto, podjetje isto, delovni čas isti, a vendar je razlika v mezdah kategorijah od 20—30% Tudi ostala pogajanja, kakor za lužilnico, pocinkovalnico, za ekonomat, žično valjarno, radi higijskih in varnostnih naprav, glede stanovanjskih hiš, glede zaposlitve dobrih delavcev itd. se ne premaknejo z mrtve točke. V obratih ekonomata n. pr. kršijo 8-urni delavnik, ker se v teh obratih dela 10 ur dnevno, ne da bi dotični delavci sprejeli za to določeno nagrado po § 10 z. o. z. d.

TRBOVLJE.

Trboveljska Premogokopna družba porabi za vzdrževanje praznih jamskih prog in odkop po izkopu premoga, ter za razna druga dela ogromne količine lesa, ki ga po skrajno nizki ceni (100.— Din kubik) nabavlja od tukajšnjih okoliških kmetov, kakor tudi iz oddaljenejših krajev. Spravljajo ga kmetje iz Zasavja sami po reki Savi na določena mesta, od koder ga podjetje Hant transportira na lesna skladišča.

Stara zahteva naših rudarjev je, da bi TPD poskrbela za suh jamski les, s katerim se mnogo manj trpi, ter je tudi bolj varen in

odporen proti pritisku v jami. S suhim lesom rudar nad dve tretjini manj trpi in je njegova življenska varnost vsaj za četrtino sigurnejša.

Ves les iz Zasavja kakor tudi les bližnjih okoliških kmetov prevažajo na vozovih do rudniškega lesnega skladišča, kjer ga primerno razlagajo in naložijo na vozičke rudniške železnice, odkoder ga takoj surovega odpošljejo v rove rudariem, mesto da bi se odprenil na glavno lesno skladišče, kjer naj bi se primerno osušil in šele potem poslal v rove.

Predvsem pa bi to veljalo za takozvana široka pročelja, kjer delajo rudarji že precej časa z novimi odkopnimi metodami, pri čemer znaša širina širokega pročelja včasih 50—60 metrov ter povzroča zaradi široke odkopne ploskve strašen pritisk, tako da je nastal že večkrat vdor.

Rudarji in njih obratni zaupniki so podjetje že večkrat opozarjali na te nedostatke glede lesa in širokega pročelja, ali podjetje je ostalo gluho za vse to in pustilo, da se rudarji še nadalje mučijo in izpostavljajo vedno večji nevarnosti.

Rudar.

Metode zdravnikov Bratovske skladišnice.

O skrajno netaktnem ravnanju naših zdravnikov s pacienti rudarji in njih svojci naj pričata primeri, ki dovolj jasno razsvetljujejo razmere, v kakršnih živijo naši rudarji.

Dne 11. decembra je delavcu T. v Glavnini osrednji delavni padel v oko drobec železa na delu pri skobelnem stroju, nakar je takoj odšel v ambulantno v tukajšnji staro bolnico k službujočemu zdravniku dr. Hugo Baumgartnu. Pri pregledovanju očesa je omenjeni delavec vsled bolečin zmaknil z glavo, vsled česar ga je službujoči zdravnik nesramno oklofotal. Zdravnik se je tega nelepega dejanja sicer kesal, ali vseeno beležimo ta dogodek kot kronist, ker se tudi z ostalimi rudarji ne postopa ravno lepo, vključno temu, da prispevajo mesečno do 39 dinarjev v bolniško blagajno, a zato niso deležni tiste nege, ki so jo potrebni v času svoje bolezni. Omenjeni zdravnik je še nedolgo tega vsled svojega skrajno ugodnega gnotnega položaja kot inozemec zaprosil za naše državljanstvo, ki ga je tudi dobil, a v zahvalo sedaj šikanira in stresa svojo nervoznost nad našimi rudarji.

Drug primer: Žena nekega delno zaposlenega delavca je odšla k nekemu drugemu tukajšnjemu zdravniku z bolno nogo, na katero se je skrajno težko opirala. Zdravnik ji noge ni preiskal, kar bi bila njegova dolžnost, ampak ji je zapisal neke praške. Sicer se ta zdravnik stalno kreta v krogu ljudi, ki vneto propovedujejo krščansko ljubezen do bližnjega.

Spičjo vsega tega in še drugih dogodkov se vprašamo: Ali res živimo v temnem srednjem veku, ali v današnjem takozvanem „prosvetljenem dvajsetem stoletju“?

Ali smo mi rudarji radi vas tukaj, ali vi, gospodje zdravniki, radi nas?

Sicer pa, besedo imajo naši rudarji.

Prejeli smo tale poziv:

Rudarji, člani Brat. sklad. si štejejo v dolžnost vsled ugleda in časti naše ustanove Br. sklad., kakor tudi vsega članstva te ustanove, da postavimo vprašanje na naše najvišje zastopnike te krajev. ustanove gg. predsednika in podpredsednika, kake korake so podvzeli ali nameravajo podvzeti glede zadnjega incidenta med zdravnikom krajev. Brat. sklad. g. dr. Baumgartenom in pacientom čl. Br. skl. Traunškom. Vsled zgražanja in ogorčenja vse poštene napredne javnosti pozivamo vodstvo kakor vse odb. ustanove Br. skl., da se vsa zadeva reši tako, kakor to zahteva čast in ugled te ustanove Br. skl. ter s tem da zadoščenje vsemu članstvu Br. skladišnice.

Rudarji.

Vevče

V naši papirnici smo za volitve obratnih zaupnikov postavili eno samo enotno listo za vso tvornico. Smatramo, da je to v velik dobrobit delavstva in želimo, da bi nas proletariat v vseh tovarnah in obratih posnemal.

Hrastnik

Smrtna nesreča se je primerila v našem revirju na Novo leto zjutraj. Okrog štirih zjutraj je s huntu vred padel v jašek mlad rudar Viktor Smodič. Zletel 120 m globoko in obležal ves polomljen. Ta nova žrtev dela

že v začetku leta je kaj slabo znamenje za nas rudarje, ki smo v stalni življenski nevarnosti. Ponesrečeni rudar je šele dobro dobil delo, a komaj ga je nastopil, že je moral v smrt.

Moste

Prejeli smo v objavo:

P. n.

Podružnici Saveza Metalnih Radnika
Jugoslavije

v Mostah.

Spodaj podpisane prizadete delavske članice zgoraj imenovane strokovne organizacije reducirane pri zadnji redukciji delavstva v tovarni „Saturnus“ d. d. iz doslej še nepojasnjene vzroka zahtevamo od zgoraj imenovane podružnice oziroma predsedstva iste, da skliče celokupni članski sestanek imenovane podružnice, na katerem naj pojasni:

1. Zakaj se ni interveniralo pri vodstvu podjetja v smislu sklepa članskega sestanka, ki se je vršil 24. X. 1935. l. in ki se je glasil:

a) Zaupniški zbor skupno z oblastnim tajnikom S. M. R. J. za Slovenijo g. Leskovškom naj intervenira pri podjetju v tem smislu, da se vse ženske, delavke izmenjajo v grupah in določenih presledkih, da gredo na tri tedenski brezplačni dopust;

b) intervencija naj se izvrši v soboto 26. X. 1935. l. dopoldne;

Kulturni pregled

Kreftove „Malomeščane“ so v mariborskem gledališču igrali z največjim uspehom. To je bil res gledališki dogodek! Dasi se dejanje odigrava v prvih dneh svetovne vojne, je vendar tudi za današnji čas zelo pomembno. Za mariborsko uprizoritev je tudi zanimivo, da so pripravljali nazadnjaški krogi demonstracije, ki pa niso prišle do veljave, torej so se najnovejši nadebudneži urezali. — „Malomeščane“ priporočamo v uprizoritev zlasti delavskim in tudi vsem drugim ljudskim odrom. Na Jesenicah so bili posrečeno igrani in nad vse simpatično sprejeti. Za manjše odre je uprizoritev toliko olajšana, ker ni treba spreminjati odra. Seveda je pa treba igrati domišljavo, ozko srčno gospodo. A to že gre, saj v pravem teatru čestokrat ne zadenejo delavca in kmeta tako, kakor bi bilo treba, ker ga premalo poznajo.

Ljubljansko dramsko gledališče igra dramo „Molière“; to je uprizoritev, ki si jo je vredno ogledati v vsakem oziru. Zrežiral jo je B. Kreft.

Na Silvestrovo je vprizoril Delavski oder „Enakosti“ na Jesenicah najnovejše Moškričevno odrsko delo, veseloigro „Star mož in mlada žena.“

„Odjek“, list za vsa družabna vprašanja, je začel tedensko izhajati v Zagrebu. Prva številka prinaša članke o Abesiniji, politični situaciji v Franciji, položaju žene, o delavskem razredu in kulturi, o potrebah sodobnosti, polemiko s Topalovičem i. t. d. Že prva številka ima 8 strani in je vsebinsko zelo bogata! Posamezni izvod velja Din 1.50, četrtletna naročnina pa Din 12. Naslov: Odjek, Zagreb, Mažuraničev trg 3, tvor. I. kat. Štev. ček računa 39.678.

„Naš kalendar“, ki je izšel v Zagrebu, se ne more več dobiti! Uprava delavsko-kmečkega „Našega kalendara“, nas naproša, da sporočimo, da ga ne more nikomur več poslati, čeprav so ga mnogi naročili.

Knjižnim založbam!

Založbe, ki žele, da prinašamo poročila o njihovih izdajah (knjigah, revijah i. t. d.), naj nam pošljejo svoje izdaje v oceno. Zlasti opozarjamo na to založbo naprednih znanstvenih in leposlovnih del.

Vsem čitateljem priporočamo v nakup in čitanje Spectorjevo brošuro „Vprašanje srednjih slojev.“ Izšla je v „Mali biblioteki“, Ljubljana, Miklošičeva c. 15. dvorišče in vsebuje: 1. Sestava srednjih slojev in njihovo gospodarsko propadanje. 2. Kakšna je bodočnost srednjih slojev. 3. Odnos delavskega razreda do srednjih slojev. 4. Gibanje in usoda srednjih slojev v Nemčiji.

c) za torek 29. X. 1935. l. naj predsedstvo podružnice S. M. R. J. v Mostah ponovno prijavi članski sestanek, na katerem naj se poroča o uspehu intervencije, na kar bi članstvo sklepalo nadalje.

2. Za kaj se ni vršil članski sestanek 29. X. 1935., kot je bilo sklenjeno na sestanku 24. X. 1935.?

Točke a, b, c, so bile sklejene na članskem sestanku 24. X. 1935., ni se pa vršila! Vzrok zakaj ne nam ni bil pojasnjen, zato zahtevamo od podružnice L. M. R. J. v Mostah, katere članice smo vse podpisane, posebno od predsednika iste g. Galofa, da skliče v teku enega tedna po prejemu te zahteve članski sestanek, na katerem naj se ta zadeva za prizadete povoljno uredi, v nasprotnem slučaju pa naj bo predsedstvo podružnice skupno z glavnim zaupnikom g. Ogrinom prepričano, da bomo našle pota in sredstva za doseg svojih organizacijskih in človeških pravic.

Sledi 22 podpisov.

Moste, 23. XII. 1935.

Z druge strani smo prejeli poročilo iz istega obrata, da je predsednik dotične podružnice demisioniral, iz česar sledi, da je že tudi zaradi tega potrebno sklicati članski sestanek, na katerem naj se uredi vse tako, kakor bo sklenilo članstvo, ne pa po dosednji praksi, ki se najbolj jasno zrcali iz gornjega dopisa. Da se delavke dramijo iz svojega spanja, je zelo razveseljivo in koristno — zanje same. Potrebno je pa prav tako tudi za moške.

Nelepega orožja

proti našemu listu se poslužuje „Delavska politika“ z zavitimi in izmišljenimi noticami kakor n. pr. naslednje v 95. števil.

„Listnica uredništva.“

D., Ruše. 100 komadov „Del. Obzornika“ prejemate zastoj in ne veste, kdo Vam ga pošilja in kaj bi z njim. — Kdo pravzaprav ta list izdaja in financira, nam ni znano, vsekakor imajo tisti, ki ga izdajajo, denarne vire na razpolago, ker bi sicer list ne izhajal in bi ga tudi ne mogli pošiljati kar na kupe zastoj. Gospodje okoli tega lista sejejo razdor v delavskih vrstah, napadajo Strokovno komisijo, funkcijonarje svobodnih strokovnih organizacij itd. pod parolo „enotne fronte“. — Lista Vam ni treba plačati, ampak ga vrnite, ako ga pa ne vrnete, ga lahko porabite, saj papir vedno potrebujete.“

Mi smo ji priporočeno poslali spodnji popravek, pa ga še do danes ni priobčila; zaradi tega ga objavljamo za informacijo delavske javnosti:

Gospod

Viktor Eržen,

urednik „Delavske politike“

v Mariboru,
Ruška cesta 5.

V „Delavski politiki“ z dne 30. novembra t. l. št. 95 ste na zadnji strani v četrtem stolpcu objavili pod naslovom „listnica uredništva“ neka pojasnila nekemu D. iz Ruš, glede „Delavskega Obzornika“. Blagovolite v smislu čl. 26 drugega odstavka zakona o tisku v prvi prihodnji številki objaviti naslednji popravek:

Uprava „Delavskega Obzornika“ ni v Ruše nikomur poslala zastoj 100 komadov „Delavskega Obzornika“. V navedeni kraj po več izvodov lista na en naslov, uprava sploh ni poslala in ga ne pošilja. Istotako uprava tudi ne pošilja nikamor drugim lista na kupe zastoj, marveč ga pošilja samo naročnikom in kolporterjem.

List izdaja oblastveno prijavljen konzorcij, kar je razvidno na čelu lista.

Ljubljana, dne 2. XII. 1935.

* K objavi popravka bi jo lahko prisilili sodnim potom. „Delavska politika“ pač ni želela, da bi dali stvar sodišču? Mi nismo tako neumni, da bi nasedali takim

pobožnim željam. Mi se ne želimo posluževati sodišča, ker se „Delavska politika“ v delavski javnosti že sama obstoja s svojim pisanjem. Če bi ji bilo do objektivnosti in resnice, bi radevolje popravila napake in neresnične informacije o našem listu.

Važno!

Beseda naročnikom, čitateljem in prijateljem „Delavskega Obzornika“.

Ko stopa naš list v drugo leto, moramo povedati, da so za nami prvi meseci preizkušnje. Četrt leta izhaja „Delavski Obzornik“ in v tem kratkem času je postal važen činitelj v delavskem gibanju. Dasi izhaja samo štirinajst dnevno in se bori z nešteti težkimi, je vendar izpolnil veliko vrzel ter zavzel mesto, ki mu gre.

Iz različnih krajev so se oglasili dopisniki, sodelavci, poverjeniki, kolporterji! Stalno dobivamo prijateljska pisma, ki izražajo simpatije do lista in željo po njegovem povečanju, izboljšanju. V kolikor smo pa naleteli na nerazumevanje, nas to ni motilo. Nam niso vzeli ravnotežja napadi delavskega tiska drugih smeri ter posamezne zakulisne intrige ljudi, ki bi nasprotno morali podpreti vse, kar res koristi delavstvu. Vzlic priznanju in razumevanju pa se list še vedno bori za svoj prepotrebni obstoj. Itekoce so najrazličnejše narave.

Delavci! Delavke! Agitirajte za „Delavski Obzornik“! Naš list mora v vsakem obrat, v vsako delavsko družino! In iz vseh tovarn, iz vseh obratov in delavskih naselbin mora poročati. Zato dopisujte v svoj list!

Organizirajte po vseh krajih dopisniške in poverjeniške odbore, posvetujte se, kako izvedete najuspešnejšo agitacijo za „Delavski Obzornik“, kako mu priborite čim več naročnikov, čim več prispevkov in mu tako zagotovite obstoj in redno izhajanje.

Uredništvo in uprava.

Naročniki! Komur je potekla naročnina, naj jo takoj obnovi!

Kdor količkaj zmore, naj mu bo dolžnost, da prispeva za tiskovni sklad in naj nameni vsakega prvega v mesecu ali vsako soboto določen znesek — četudi samo en dinar — za ta sklad, ki ga bo potem plačeval prav tako, kakor mora vsakega prvega najemnino. To je temeljna garancija za redno izhajanje našega lista.

DOPISNIKOM!

Mnogi nam še vedno pošiljajo dopise na dveh straneh in pisane s svinčnikom! Enkrat za vselej si zapomnite: pišite na eno stran in če je le mogoče s tinto!

Naročniki!

Obnovite naročnino!
Darujte za tiskovni sklad!

Bata in naš tisk!

Druga številka „Biblioteke problem Bate“ je izšla. Avtor Zvonimir Kolundžić razkrinkava v tej brošuri vlogo meščanskega tiska, ki služi velepodjetjem. Pisatelj je že izdal prej eno brošuro z naslovom „15 mesecev pri Bati“. Pripravlja pa še štiri nove. Brošura velja samo Din 3 in jo vsakomur priporočamo. Naslov: Zv. Kulundžić, Osliek V. Dunavska 19.

IZ UREDNIŠTVA:

Dopisnikom z Jesenic in drugim! Nekateri prispevke smo prinesli nekoliko skrajšane. Vzrok je izvenredakcijskega značaja.